K-Тат. -HC
1-15

Bytyn dynja proletarlarь, birleşiniz!

QADЬNLЬQ Sotsializm jolьnda!

1932 год

KENIŞ QULLANЬLƢAN MALLARƢA— KENIŞ JOL!

Bizim resimde: Qara suʙazar naƣьş artelinde Fatime Izmajlova, Tanja Zakorkogo (ʙulƣar) Feruze Iʙrahimova ve Akulina Razloşko arqadaşlar kelmek naƣьşlajlar.

1932 год.

№ 9

DEKABR

Г.П.Б. в Лнгр.
Ц. 1933 г.
Акт № 204.

VKP(ʙ) QЬRЬM OBLAST KOMITESI
ORGANЬ „JANЬ DYNJA" NEŞRIJATЬ

Her bir rajon şeher partija komiteleri janlarыndaki qadыnlar sektorlarы zurnalymyzyn aktiv darqatuvçysy, oqutuvçysy ve massanы onyn etrafyna mobilize etiçi jardymçylar olmalydyrlar.

Kөj medenij quvveti— oçalar dokturlar oquv evleri mudirleri zurnalymyzy keniş savxoz, kolxoz, maşina-traktor stansijalarы qadыnlarыna daha zijade jaqyn ketirmek icyn calyşmaqa borçlydyrlar.

„Qadыnlyq sotsijalizm jolында!“ zurnalы etrafына keniş udarnik—qadыnlar massasыnы toplamaqa borçlydyr. Her bir oqur, jazar qadыnlar (az bilgili olsada) zurnalymyzqa jazmalы.

Bytyn işçi-kolxozçy ve diger emekdar qadыn ve qyzlarы, bytyn xaberçiler zurnalymyzyn en faal, en aktiv jazyçylarы olmaqa borçlydyrlar.

Daha jazup başlamaqanlar, „jazmaqa, bilmejim ne jazajym“ kibi dyşynçelerden vaz kecmelidirler. „Qadыnlar sotsjalizm jolында“ zurnalы her bir emekdar qadыn ve qyzqa jardym eteçek, jazy texnikasыnы ogreteçekdir. Biz MTS, savxoz, predprijatije, işçi qadыnlarы, kolxozçy ve emekdar qadыnlarnyn, oçapceler, talebelerniη xaber maqale ve diger parcalarыnы beklejmiz.

Pionerler! Bu zurnalnы ana ve aptelerinizge oqu, anlatыnyz. Onlarын zurnalqa abune jazylmalarы icyn keniş anlatuv işleri alyp barыnyz. Zurnaloqa jazyp turmalarы icyn her kyn jardym etiniz.

Sovxoz maşina-traktor stansijalarы işçi qadыnlarы kolxozçy ve emekdar qadыn arqadaşlar! „Qadыnlar Sotsijalizm jolында!“ zurnalы doqrysында kendi fikirlerinizi jazыnyz. Ileride nasыl maqaleler jazajyq.

Adresimiz: Aqmesçid, pocta qutusy № 234 „Qadыnlar sotsijalizm jolында!“ zurnalы idaresine.

IŞCI TE'MINATЬNЬ DAHA ZIJADE EJILEŞDIRMEKDE ESAS IŞLERDEN BIRISI ERZAQ BAZALARЬ MEJDANQA KETIRMEKDIR

Savetler Sajuzь Birligi işci sьnьfь kommunist partijasьnьn rehberligi altьnda sotsializm japьçьlьqьnьn bytyn bolyklerinde daha misli körylmegen fedakarlьq, emek jaradьçьlьqь, özlerinin qavij sarsьlmaz irade ve qajretlerinen sotsializm japьçьlьqь byjyk planь birinçi beş jьllьqnь azamatlь jeŋyvler ve qazanьclarnen dört jьlda te'min etib ekinçi beş jьllьqqa ajaq basmaqdadьr.

Bizge SSSR-nin her köşesinden kelib turqan xaberler her kyn sotsialist gigantlarь, fabrik zavodlar, domnalar ve diger gigantlarnьn sotsializm sanajь'ьna qoşulqanlarьnь öz planlarьnь toldьrqanlarьnь bildiryb turmaqdadьr.

Buösymler, bu qazanьclar partijanьn celik rehberligi altьnda bir coq kycliklerni jeŋmek, öqini almaqle elde etileler. Elbetde bu gigant qazanьclar kycliksiz elde etilmejler, lakin bizdegi olqan bytyn kyclikler ançaq sotsializm japьçьlьqьnda olqanösyşlerimiz kycligidir,ki; partija ve hykymet öz direktivalarьnen bu kycliklernin öqini aluvnь en merkez ve özek noqtada tutmaqdadьr.

Işte, işci te'minatьnь ejileşdirmek, daha zijade artdьrmaq oqurьnda partija ve hykymetnin her bir predprijatijalar janьnda öz erzaq bazalarь mejdanqa ketirilmesi ve esas sanajь' merkezlerinde şeher janь xazajstvalarьnь kenişletilmesi haqqьndaki qarar ve direktivalarь da, işci te'minatьnda körylgen ba'zь zorlьqlarnьn öqini almaq icyn en bojevoj tedbirlerden birisidir.

Bu mes'ele xususьnda Qьrьm ASSR Sovnarkomь ve VKP(b) obkomь tarafьndan bu sene 13 dekabrde cьqarьlqan qarar bytyn teşkilatlar, bytyn predprijatijalar, her bir er ve qadьn işciler tarafьndan ajrьm diqqat ve onьn ömyrge keciryşinde bytyn quvvetnin mobilize etilmesini talab ete.

VKP(b) Merkezij Komitetinin sentabrde olub kecgen plenumьnь kösterdi,ki: „zavod, fabrik naqlijat ve diger predprijatijalarnьn vazьfesi; şimdigi şaraitda jalьnьz koperatif ve aşxanaqa sahib olmaq degil de; işçilernin te'min olьnmasь icyn qoşma, erzaq mahsulatь bergen köj xozajstvasь predprijatijalarьna malik olmaqdan ibaret-

lir". Qьгьm Sovnarkomь ve VKP(в) Oblast Komitetinin 13 dekaвrdegi qararьda mьna MK-in bu direktivasьnь Qьгьm şaraitьnda amelij olaraq өmyrge keciryv icyn muajjen plan ve programmadan ibaretdir. Qьгьm çymhyrijeti predprijatijalar janьnda erzaq bazalarь mejdanqa ketiryv işinde bu kecgen eki sene icerisinde epiçe muvaffaqijetlerge sahibdir. Sotsialist predprijatijalarь etrafьnda zarzavatçьlьq, sьqьr, qojun asrav ve saireler xazajstvalarь өsmekdedir. Son eki sene icerisinde şeher janь xazajstvasьnda syt beriçi hajvanlar syrysi 600 başdan 1974 başqa qadar өsdi,ki; ajnь vaqьtda sьqьrlarnьn sovmalçьlьqь 50 prosent artqandьr. Qojlarnьn sajьsь ise bu vaqьt icerisinde 12 binden 20 binge cьqqandьr. Bytyn Qьгьmda şeher janь kөj xazajstvalarь; işcilernin te'min olьnmasь icyn 1932 senesinde 14.881 tonna zarzavat bergendir. Elbetde bu hic bir tyrly jetişirlik ve qanaatlendiririlik tanьlamazki; 1933 senesinde biz bu xazajstlarnь daha zijade kenişletmek, өsdirmek kerekmiz. Işte, OK ve Sovnarkomnьn qararь bu vazьfe icyn kyreş esasь yzerine teşkil etilgendir.

Şeher janь xozajstvalarьnьn өsyminde bir sьra muvaffaqijetlernen beraber esas jetişmemezlikler de myhim dereçededir. Ajrьm xozajstvalarnьn iş kejfijeti oldьqca aşaqь dereçededir. Bereket ve saqьlqan mallarnьn syt beriçiligi ekseri aşaqь dereçede qalmaqdadьr. Hajvanlarnь baquv mes'elesi bir coq xozajstvalarda oldьqca fenadьr. Diger tarafdan da mahsulnь taqsim ve saqlav işi keregi kibi teşkilatlandьгьlmaqandьr.

Aqmesçid kanditer mallarь cьqaroqan fabrikanьn şagirdi Umerova sorgodan piroznij japa

Bytyn bunlar tez vaqьt icerisinde өgi alьnmasь icyn her bir teşkilatnьn, her bir profsajuz a'zasьnьn, her bir işçinin diqqat ve calьşuvьnь talab etib turmaqdadьr.

OK ve Sovnarkom өzinin **„predprijatijalar janьnda өz erzaq bazalarь mejdanqa ketirmek ve sanajь' merkezlerinde şeher janь xozajstvalarьnь kenişletyv haqqьndaki qararьndan"** esas olaraq şөjle mes'eleler qojmaqdadьr. 1933 senesinin sonьnda zavod ve istihlak koperatsijalarь hajvan asravçьlьq xozajstvalarьnda syrylernin sajьsьnь 3 bin sьqьrqa ve domuzlarnьn sajьsьnь 6.500 danesi ana baş domuz olmaq yzre 25.000-ge ve qojlarnьn sajьsьnь 23.300 danesi ana baş olmaq yzre 32.000-ge ve jer-qojanlarnьn sajьsьnь 25.000-ge cьqarmaq, bөjleçe hajvan asravçьlьq xozajstvalarь işçilernin et ile te'min olьnmalarьnь jerine ketirmege borçlьdьrlar.

Diger tarafdan mezkyr qararda işçilernin teçhiz mes'elesini ejileşdiryvde esas tedbirlerden birisi de Qьгьmnьn byjyk sanajь' merkezleri janьnda өzleri icyn balьq tutuv xozajstvasь mejdanqa ketirmek teklif olьnadьr, ki; bөjleçe 1933 senesinde işçilernin balьqnen te'min etilmeleri icyn bu xozajstvalar 80.000 tonna balьq tutmaqa borçlьdьrlar.

1933 senesinde şeher janь xozajstvalarьnda 6.000 hektar zarzavat bostanь mejdanqa ketirmek kerek, ki; bunlardan 2.500 hektarь mutlaqa suvarma bostan olmaq kerekdir. Bөjleçe şeher janь xozajstvalarь 1933 senesinde işçi te'minatь icyn 48.000 tonnadan eksik olmamaq yzre zarzavat bermege borçlьdьrlar.

Mezkyr qararda ajnь vaqьtda ajrьm bөlykler olaraq hajvan syrylerini toplav, toldьruv haqqьnda, japьçьlьq, jem bazasь, kadro, para işleri ve өzi hazьrlav mes'elesi xususьnda konkret teklifler bardьr. Өzi hazьrlav xususьnda 1933 senesinde istihlak koperatsijalarь Kerc ma'den zavodь ve Qamьş-Burun direksijasь bytyn Qьгьm kөleminde merkezleşdirilmegen hazьrlav bojьnça 1.200 tonna et 3.000 tonna balьq, 3 miljon dane jumurta ve 10 bin tonna syt mahsulь hazьrlamaqa borçlь etileler.

Predprijatijalar janьnda erzaq bazalarь mejdanqa ketirmek bytyn Qьгьm işçi ve emekdarlarьnьn borçьdьr. Xususijle işçi ve emekdar qadьnlar arasьnda bu xususda keniş anlatuv işi alьb barьlaraq onlarnьn bytyn diqqatlarь bu vazьfenin amelij olaraq өmyrge kecirilmesine

toplanmalıdır. Diger tarafdan hajvanlarnın syt beriçiligini artdırmaq, jaş hajvanlarnı beslemek ve saire kibi işlerde şeher janı ve predprijatijalar xozajstvalarında calışqan işçi qadınlar arasında udarniklik, sotskynneşyv usullarını keniş suretde qullanaraq, mutlaqqa bu işlerde partija ve hykymetnin direktivasını bir sözsiz jerine ketirmelidir.

Her bir işçige, her bir partija a'zasına ve her bir xozajstva xadimine bytyn acıqlıq ile bilmek ve benimsemek kerek, ki; bu vazıfeler icyn kyreş elimizde turqan promfinplanlarnın edaşı icyn en baş şartdır.

Bu işlernen oqraşmaq jalınız bir sanaj' rajonlarının ve sanaj' teşkilatlarının işi olmajıb bytyn Qırım emekdarları ve bu çymleden olaraq işçi ve kolxozçı qadınlar bu vazıfenin jerine ketirilmesini öz işleri deb tanımalıdırlar.

KENIŞ QULLANILQAN MALLARQA-KENIŞ JOL

Oblast partija komitetinin ve oblast kontrol komisjasının son qoşuq plenumı savet tiçaretinin kenişlemesi, savxoz japrçılıqı, Kerc devlet ma'den zavodının calışuvı ve keniş suretde qullanılqan mallar cıqaruv — kibi qajet myhim mes'elelerni işlejerek bir sıra konkret jollar köstergen qararlar qabul etdi.

Bytyn delegat toplaşuvlarının, savet, xazajstva, profsajuz teşkilatlarının ve umumen aktif qadınlarının öginde turqan esas vazıfelerinden biri; bu qararlarnı öz fabrika zavodlarında savxoz kolxozlarında bytyn qadınlarqa anlatmaq ve öz fabrika zavodında, savxoz kolxozında, MTS ve koperatifi köleminde mezkyr qararlarnı realize etmek icyn konkret amelij jollar sızmaq ve onlarnı bölşevikçe ömyrge tatbiq etmekdir.

Keniş qullanılqan mallarnı daha zijade cıqaruv, savet kolxoz tiçaretini kenişletyv ve bunlarqa benzer diger mes'eleler, bizim kynlik amelij işimiznin bir qısmı olmaqle beraber, ajnı zamanda partijanın generalnij jolını ömyrge kecirmek ve sotsializm japrçılıqı oqurında kyreşimiz ile de sıqij suretde baqlıdır.

Merkezij partija komitetinin sentabr plenumı ve oblast partija komiteti ile kontrol komisjasının qoşuq plenumı qararları, sotsializm japrçılıqının bu çebhelerini bytyn partija a'zalarının, işçi kolxozçı ve bytyn emekdarlarnın quvvet ve iradelerini moblize etedirler.

Jengil sanaj'da programmalarını vaqtı-vaqtında toldırıuv — işçi qadınlıq özinin jaradıçılıq aktivligini köteryv ile sıqij suretde baqlıdır. Cynki jengil sanaj'da esas i'tibarile zijadesinen qadınlar calışalar. (Tikiş fabrikası, konserva fabrikaları, arteller ve ilaxire).

Egerde biz kendi ögimizge jengil sanaj' promfinplanlarını toldırmaqa ve keniş qullanılqan mallar cıqarmaqa şarait barmı degen syalni qojar isek, **elbetde bar** çevabını bermege borçlımız. Buna bizde olqan xam mal ve fajdalanılmaj qalqan parcalarda şahidlik ete bilirler.

Senelik planını Oktabr 10-da toldırıqan „Udarnik" zavodının udarnitsalarından A s a n o v a arqadaş.

Tikiş fabrikasında, artellerinde bir metrodan zijade parcalar (bıraq) qala. Onlarnı bala urbası tikmege ve daha ufaq şejlerge fajdalanmaq tamamı ile mymkindir. Ondan da qajrı tikiş istihsalına da kirişmejeçek parcalarnı ajaqqab fabrikasına, artellerine astar icyn fajdalanmaqa kondermek mymkindir. Teri ve ajaqqab fabrikalarında, artellerinde teri parcalacıqlarından bala ajaqqabları, bala quşaqları, ev icerisinde kijmek icyn tyfylcikler, saat quşlıqları, jolqa ketgende eşja baqlamaq icyn qajışlar, bazarqa barmaq icyn sepetler ve bunlarqa benzer bir sıra diger şejler japmaq mymkindir. Ba'zı fabrika-

larьmьzda ise bunlarnь japa, muvaffaqijetler elde eteler. Konserva fabrikalarьnda daxi bir coq taşlanьlqan şejler ola,ki onlarnь toplab tekrar işlenildigi taqdirde keniş suretde qullanьlqan mallar cьqaruv icyn xam mal mejdanqa ketirmek mymkindir.

Bizde: Qьrьmda coq olmasada, kerek arteller şekilinde ve kerekse hykymet idaresinde demir predprijatijelermiz joq degil. Mьna bөjle predprijatijelernin azbarlarьnda demir, tel, teneke parcalarьnьn obalarь jata. Halbuki bu parcalarnь toplab, kolxoz bazarь icyn ve evlerde qullanmaq icyn bir taqьm kerekli şejlerni işleb cьqarmaq mymkin. Util sexlerde olqan fabrikalarda işni өjle qojmaq kerek,ki şu fabrikadan cьqqan braq parcalar esas olaraq o sexde işlenilsin. Eger buna kerek olqan şaraitlar fabrikada joq ise, onlarnь başqa fabrikaqa, zavodqa jaxutda artellerge bermek kerekdir,ki keniş qullanьlqan mallar cьqaruv icyn hem uçuz, hem kejfijetli hemde coq miqdarda xam mal olsьn.

Işci, kolxozçь ve emekdarlar kytlelerinin ihtijaçlarьnь keregi kibi te'min etmek icyn, byjyk sijasij vazьfelerimizden olqan keniş suretde qullanьlqan mallar cьqaruvnь, daha zijade kenişletmek vazьfesini jerine ketirmek icyn, her bir işci qadьnqa amelij olaraq өz predprijatjesinin promfinplanьnьn kejfijet ve sajь çehetinden toldьruv qoşma xam mal ihtijatь qьdьruv ve onlarnь teçrybeli suretde sarf etyv oqurьnda bөlşevikçe kyreşge kirişmek kerekdir.

Aqmesçid „Trudov. Energija" fabrikasьnda Sulejmanova arq. sorgodan jaranik japa

Her bir işci qadьn, delegatka, her bir kolxozçь ve emekdar qadьn, partijanьn rehberligi altьnda, partija merkezij komitesinin sentabr ve oblast partija komiteti ile kontrөl komisjasь qoşuq plenumь qararlarьnь hic bir sөzsiz jerine ketirmek icyn kendilerini bөlşevikçe mobilize eterek kyreşmelidirler.

R. Z.

Her bir işci qadьn, her bir delegatka keniş suretde qullanьlqan mallar cьqaruv dooqrьsьnda partijanьn qararlarьnь bolşevikçe içra etmek icyn kyreşçilernin ilki sьralarьnda olmalьdьr

DEREKӨJ KOMMUNASЬ QADЬNLARЬNA JARDЬM KEREK

Biz kommuna a'zalarь qadьnlar, bu kyn xazajstva quruçьlьqьnda qadьnlarnьn iştiraginin pek byjyk ehemijeti oldьqьnь anlaj, ketdikçe kolxoz, savxoz japьçьlьqьna qadьnlarnьn zijade çelb etildigini kөremiz.

Bunь kөrgen biz emekdar qadьnlar janь jaşavqa kendimizni ujdьrmaq icyn calьşamьz, qadьnlar arasьnda sotsialist emeginin janь formalarь — sotsialist musabaqasьnьn udarçьlьq hareketini keniş suretde aramьzda tatbiq etemiz.

Bu calьşuv sajesinde kommunada Ajşe Şuqu, Tenzile Xoroz, Şerife Aladin, Dusova Bjazajan, Xatiçe Abduraman, Emine Kanti, kibi en jaxşь udarçь qadьnlarqa sahib ola bildik.

Bu aktif qadьnlar istihsalda kendi aktifliklerini kөsterdi, ajnь içtimaij işlerde de өjle calьşmaq istescler de, nөjde partija jacejkasь ve diger teşkilatlar umumen qadьn işlerine pek suvuq baqalar.

Bizim aramьzda calьşmaq icyn qadьn jolbaşçьsь beriniz dije rajon qadьnlar şu'besinden sorqanda sizin kөjde qadьnlar arasьnda işlejeçek xadim bar dej, lakin biz onьn daha kim oldьqьnь bilmejmiz, eki sene oldь bir qadьn toplaşuvь daha kөrmedik.

Emine Kanti

SEBEBSIZ IŞGE KELMEJYV ICYN IŞDEN GЬQARUV HAQQЬNDA

SSSR MERKEZIJ IÇRA KOMITETI VE XALQ KOMISARLAR SAVETININ QARARЬ

MEVÇYD EMEK QANUNЬNЬN (RSFSR EMEK QANUNЬNЬN 47-nçi MADDESININ „B" PUNKTЬ VE DIGER MYTTEFIQ ÇYMHYRIJETLER QANUNLARЬNЬN BUNA KELIŞIKLI MADDELERI) SEBEBSIZ IŞGE KELMEGEN XADIMNIN JALЬNЬZ BIR AJ ZARFЬNDA UMUMIJETLE YC KYN IŞGE KELMEDIGI SURETDE IŞDEN CЬQARЬLMASЬNA MUSAADE ETMESI VE BUNЬN ŞIMDIGI, IŞSIZLIKNIN JOQLЬGЬ ŞARAITЬ ICINDE IŞGE KELMEJYVGE JOL BERMESI, ISTIHSALNЬN NORMAL KETIŞINE ZARAR BERMESI VE EMEKDARLARNЬN MENFAATЬNA ZARAR KETIRMESI SEBEBILE, SSSR MERKEZIJ IÇRA KOMITESI VE XALQ KOMISARLAR SAVETI ŞU QARARNЬ BERELER:

1. RSFSR EMEK QANUNЬNЬN 47-çi MADDESININ „B" PUNKTЬNЬ VE DIGER MYTTEFIQ ÇYMHYRIJETLER QANUNLARЬNЬN BUNA KELIŞIKLI PUNKTLARЬNЬ LAGIV OLUNDЬ HISAB ETMEK.

2. BIR XADIMNIN QANUNIJ SEBEB OLMADAN, ISTERSE BIR KYN OLSUN, IŞGE KELMEDIGI TAQDIRDE PREDPRIJATIJEDEN VE JAXUD MYESSESEDEN CЬQARЬLAÇAGЬNЬ, VE O PREDPRIJATIJE VE JAXUD MYESSESE XADIMI OLMAQ SЬFATILE ӨZINE BERILGEN ERZAQ VE SANAJЬ' MALЬ KARTOCKALARЬNDAN VE O PREDPRIJATIJA VE JAXUD MYESSESE EVLERINDE KVARTIRADAN FAJDALANMAQ HAQQЬNDAN CЬQARЬLAÇAGЬNЬ TA'JIN ETMEK.

3. MYTTEFIQ ÇYMHYRIJTLER HYKYMETLERINE EMEK HAQQЬNDAKI QANUNLARЬNDA LAZIM DENIŞIKLIKLERNI JAPMALARЬNЬ TEKLIF ETMEK.

SSSR Merkezij Içra Komitesi reisi:
KALININ

SSSR Sovnarkomь reisi:
V. MOLOTOF (SKRJABIN)

SSSR Merkezij Içra Komiteti sekretarь:
J. JENUKIDZE

PROGULNЬN ӨGI AAЬNMAQ KEREK

4 nomeralь „Trudovoj oktavr" favrikasьnda sevevsiz iş taşlav haqqьndaki qarar her vir sexlerde ve ajrьça tatar qadьnlarь arasьnda işlenilse de, hala vygyn zavodda progul devam etmekde. Qarar işlenilgen son sevevsiz işge kelmedigi icyn 10 adam işden cьqarьldь. Işçiler ӧz toplaşuvlarьnda 10 daqiqa kecge qalqan işçi işge jollanьlmasьn dije qarar cьqarqanlar. Taviij vu gyzel, lakin vu qarardan son her kyn 10 daqiqa degil de, 5—6 daqiqaqa kecge qalqan adam tapьla.

Bu kecge qaluvlarnьn ӧgini almaq icyn her smenada iş vaşlanaçaq vaqьtda favrik komiteti ve xalq emek komisarlьqь tarafьndan qapь janьnda vekiller otura.

Vejlelikle progulnьn ӧgi alьnьr ymydindeler.

Bytyn vunlarqa qarşь favrikada calьşqan qart işçilerden hic vir kere progul japmaqan: Ajşe Seferşa, Izmailova, Martova, Ivrahimova, Ametova, Safer, Şexotsova, Selamijeva Kyznetsof kivi jyzlernen işçiler vulьnmaqdalar.

Edije A.

„Udarnik" zavodь udarnitsalarьndan Ivrahimova arqadaş

SOTSIALIST XAZAJSTVASЬNЬN PLANLЬ

Pragulçьlarqa, iş qacaqlarьna və tenbel

PROGUL JAPQANLAR ÇEZALANDЬ

MIK-ti ve XKS-nin sebebsiz işge kelmejyv haqqьndaki qararь bolşevik zavodьnьn her sexinde ajrь-ajrь işlenilgen son, tatar qadьnlarь arasьnda ajrьça işlenilgen.

Qarar umumijetle işçiler ve xususan qadьnlar tarafьndan pek sьçaqlьqle qarşьlanqan. Cynki progulnьn prosenti coqьsь erkekler hisabьna ose eken. Eger 3-nçi kvartalda 270 sebebsiz işge kelmejyv olqan olsa, qarar xalq arasьnda keniş anlatьlmasь ile progulnьn sajьsь birden eksildi.

Qarardan evel ve qarardan son daimij suretde progul japa turqan eki adam zavoddan cьqarьlqan, ellerinden erzaq kartockalarь alьnqan.

Kenede qarardan son birer kere olmaq yzre 5-er 10-ar daqqaqa kecge qalqan 7 xadim, 4 işçige xatьrlatuv ile beraber ta'zir berilgen.

A. Ç.

IŞ QACAQЬNA ARAMЬZDA JER JOQ

Qarasubazar. SSSR merkezij içra komiteti ve xalq komisarlar savetinin „sebebsiz işge kelmejyv icyn işden cьqaruv" haqqьndaki qararьnь „Şvejnik" arteli a'zalarь, kendi umumij toplaşuvlarьnda derin etib işlediler. Toplaşuvqa, a'zalarnьn byjyk bir ekserijeti keldi.

Toplaşuvqa iştirak etgen a'zalar bir aqьzdan, merkezij içra komiteti ve sovnarkomnьn bu qararьnь alqьşladьlar. Artel a'zalarь, işge kelmegen iş qacaqlarьnьn ve işge bir daqiqa bile olsa kecigib kelgen tenbellernin promfinplannь toldьruvqa keder etgenlerini, o tenbellernin iş vaqtьnda boş kezmelerinden sebeb sotsialist xozajьstvasьnьn byjyk zararlarqa oqraqanьnь qajd eterek, bir kyn bile olsьn sebebsiz işge kelmegenlerni derhal istihsalden cьqarьlmasьnь pravlenjeden talab etdiler.

Artel a'zalarьndan munaqaşaqa qoşьlqan arqadaşlar, qararda bir kyn bile olsa, sebebsiz — qanunsьz işge kelmegenlerni işden cьqarmaq—dije mesele konkret suretde qojьla, ejle olqanda ejle kişiler aramьzda olsa, haman qararnь jerine ketirmege borçlьmьz dediler.

„Şvejnik"-nin naqьş tsexinde calьşqan emekdar tatar qadьnlarь arasьnda işge kecigib kelmek, sebebsiz işge kelmemek pek sirek — ajda jьlda kərylgen hallardan edi. **Mьna — 58 jaşьndaki SALE HALIMOVA ve 56 jaşьndaki ZEJNEB QURT BABA** — arqadaşlar Artelde calьşqanlarьndan beri işge kelmemek ve ja kecikib kelmeknin ne olqanьnь bilmejler ve normalarьnь artqacile toldьruv oqrьnda kyreşeler.

Qarasu: ABIBE.

ZEJNEB BABAJEVA (56 jaşьnda udarnik) kelmek naqьşlaj. (Qarasuvbazar naqьş artelinde)

Jaxşь işlemejyv

Aqmesçid. Şvejpromda „sebebsiz işge kelmejyv icyn işden cьqaruv haqqьnda" SSSR MIK ve Sovnarkomnьn qararьnь işlev zajьf xususile tatar dadьnlarь arasьnda zaif ətkerilqi.

Qarar tatar rus işçileri arasьnda ajrь-ajrь işlenilse de, tatar qadьnlarnьn toplaşuvda az olmalarьndan, onlarqa bu qarar gyzel anlaşьlmaqanь kərilmekde.

Fabrikada tatar işçi qadьnlarь arasьnda coq olmaq yzre, kynde 3-4 dane progul olqanь

CALЬŞUVЬNA KEDER KETIRGEN

lerge—вizim udarnь sьralarьmьzda jer joq!

QABANATLЬLAR EZASЬNЬ BULDЬ, SEBEBLIGEE ŞARAIT DOƢЬRЬLDЬ

Kim zavodьnda cal ƨƣan 154 qadьndan 30 ga ja ьnь tatar qadьnlarьdьr.

Bu zavodda, qadьnlar işnin nisвeten aƣьrlьƣьna вaqmadan, udarçilik hareketi ile işlerini gyzel alьв вarmaqdalar.

Zavodda daimij suretde seвeвsiz işden qalƣanlar, kec kelgenler ile kyreş kete. Merkezij içra komitetnin ve sovnarkomnьn seвeвsiz işden qaluv haqqьndaki myhim qararь, umumijetle zavodda ve ajrьça tatar qadьnlarь arasьnda işlenilgendir.

Bytyn işçi qadьnlar tqplaşuvь вir aƣьzdan „joq olsan seвeвsiz iş вьraqmaqlar, tөmizlensin seвeвsiz iş вьraqƣanlar" qararьnь qaвul etdiler.

Qarar işlenilgen son seвeвsiz işge kelmegen eki adam işden сьqarьldь, вytyn te'minat kartockalarь alьndь. Bir tatar qadьnь вir taqьm вitovoj şaraitlardan seвeв japdьƣь progulь icyn вaqьlьв işi teşkirile, seвeвleri mejdanƣa сьqarьlaraq oпa calьşuv icyn şarait doƣьrьla ve вөjlelikle o işini devam ete, вir daha progul japmamaq icyn sөz вerdi ve sөzini jerine ketirmekde.

Bөjlelikle işçiler arasьnda qarar işlenilmezden evvel oiƣan 2½ prosent seвeвsiz işge kelmejyvnin өgi alьna her kes normasьnь toldьrmaq icyn вol-вol calьşa.

Arfije.

IŞ QACAQLARЬ ÇEZALARЬNЬ ALDЬLAR

Seвeвsiz işden qaluv haqqьnda SSSR Merkezij içra Komiteti ve Xalq Komisarlar Savetinin qararь „Serp i Molot" faвrikasьnda вytyn sexlerde ve ajrь qadьnlar arasьnda işlenildi.

Qarar вojьnça, seвeвsiz işge kelmejyv jaxud kecge qaluv ve daha вir taqьm emek nizamьna qarşь ketgen işçilerden—Rogova, Didenko, Kurmanova, Radionova kiвileri işden сьqarьldь, ellerinden ekmek ve diger kartockalarь alьndь.

Bu qarar işçiler arasьnda işlenmezden evel вilmeden sijrekde olsa işden qalƣan: Pickurenko, Mirasova arqadaşlar өz qaвahatlarьnь tanьdь, вir daha вөjle hallarnь tekrarlamamaƣa sөz вerdiler ve şimdi pek gyzel calьşalar.

Lakin вygyn faвrikada emek nizamьnь вuzƣan 3-5 arqadaş ƣa qarşь qart işçilerden hic вir vaqьt seвeвsiz işden qalmaƣan; вir daqiqa kacikmegenlerde pek coqdьr. Mьna onlar: **Izmajlova, Bulgakova, Aвilqadirova, Bajвokova, Vlasova, Taвtaganova, Glidenko, Doroşenko, Selimçanova, Bajram totaj** ve digerleri. Mьna вu arqadaşlar kendi işleri ile nymyneler kөstereler.

A.

nin netiçesi

kiвi, kynde 2-3 adam işden сьqa ve işge сьqmaj progul japƣan qadьnlarƣa qarşь вir tyrli qarar qaвul etilmej. Şvejpromnьn faвrika teşkilatlarь ve вirinçi nevвetde partija ve profsajuz teşkilatlarь вөjle hallarƣa qarşь ses сьqarmajьв turmaƣa netiçe вermek ve qararnь keniş işçi kytlesi ve zijadesile tatar işçi qadьnlarь arasьnda derin suretde işlemege вorçlьdьrlar.

Usnije.

ALIMOVA SALHA 58 jaşlьq udarnik kөlmek naƣьşlarken (Qarasuvвazar

„VOZROŻDENIJE“

Bu ad — Jalta şeherinde olqan tikiş artelinin adıdır.

„Vozrozdenije“ tikiş arteli 1926 senesi mejdanqa keldi, ilki teşkil olınqanda bu artelnin 11 a'zası bar edi. Bu 11 a'zanın ekserijeti azlıqdaki milletlerden olub, jerli milletlerden ise jalnız eki dane edi.

„Vozrozdenije“ arteli ilki teşkil olunqan seneleri plansız bir halda calışa edi. Sımarış olsa calışalar, sımarış olmaqan vaqıtda ise artelde calışqanlarnın ba'zıları işsiz-boş tura ediler. Ajnı zamanda artelni kerek olqan xam malnen te'min etyv işi de plansız alınıb barıla edi.

Qırımnın esas millij rajonlarından sajılqan Jalta rajonında bulınqan bu „Vozrozdenije“ artelinin özine kerek olqan kadrolı hazırlav ve xususan jerli milletler qadınlarını işe çelb etyv sahasında calışuvnı da pek zaif etdi.

Işte bu juqarıda jazdıqımız satırlar „Vozrozdenije“ artelinin ilki teşkil olunqan vaqıtlarına ja'nij 1926-27 senesine aiddir.

Ja şimdi ne dajın?

Şimdi bu artelnin işi temamile başqa.

Şimdi „Vozrozdenije“ arteli „öz başına aqarqa“ ışanıb calışmaj. Birinçiden onın calışuv planı bar. Xam malnen te'min olunuv isi eveldesi kibi nizamsız suretde degil de, teşkilatlı suretde alınıb barıla. Şimdi artel hic bir kyn boş turmaj. Bytyn sexleri tolımınen calışa.

Birinçi beş jıllıqnın planını hem sajı ve hem de keyfiyetçe toldıruvnı ve ekinçi beş jıllıqnı janı-janı qazanılclarnen qarşılavnı te'min etyvde her emekdar özinde byjyk mesylijet dujqanı kibi, „Vozrozdenije“ arteli ve onda calışqan emekdar qadınlarda özlerinde mesylijet his etmekdedirler.

„Vozrozdenije“ arteli keniş qullanılqan şejler cıqaruvçı bir noqta olaraq, böjle artellerden az olqan Jalta rajonı icyn, byjyk ehemijetge malikdir. Bunı nazar i'tibarqa alqan „Vozrozdenije“ arteli Jaltanın özinden qajrı Alupkada ve Gurzufda da öz şu'belerini mejdanqa ketirdi. Ajnı

JEVDOKIJA SEDOVA „Krasni natsmen“ kolxozının en ejji udarniklerinden Gyzel işi icyn mukafatlandı

Zamanda kolxoz tiçaretinin kenişlemesine jardım etyv maqsadınen bazar mejdanlıqında bir şu'be acılqandır.

1926 senesinin 11 adamına qarşılıq hal hazırda „Vozrozdenije“ artelinde 86 adam calışmaqdadır. Bu sajının ekserijetini qadınlar teşkil etyb 24 danesi jerli millet ja'nij tatar qadınlarıdır. Bundan da qajrı artel janında tegiz jerli milletler qadın-qızlarından olmaqle 10 adamlıq kurs bulınmaqdadır. Kursda oquqan qadın-qızlar öz aralarında sos musabaqası ve udaniklik iş usullarını kenişletmek jolı ile kursnı tez bitirmege ve öz başına tikiş tikmesini öğrenmege calışmaqdadırlar. Mesela: Tenzile Umerova, Ajşe Tankos ve Tolakide (Ermenni) arqadaşlar kursnı vaqtından evel bitirerek esas işciler sırasına kecdi ve öz başlarına calışmaqda, hem de udarnij calışmaqdadırlar.

Oquv udarnigi olqan Ajşe Tankos arqadaş şimdi iş udarnigidir.

Ajşe Tankos urba sexinde calışa. O, ajda 80 rublelik şej tikmege borçlı lakin 110 rublelik şej tike. Böjlelikle Ajşe arqadaş birinçiden artelnin keniş qullanılqan şejler cıqaruv planının tolmasına jardım ete, diger tarafdan da o, coq

şej japoqanь icyn — coq da haq ala. Komsomolka Ajşenin şimdi kursda oqumaqda olqan arqadaşlarь: „Bizde Ajşeden keri qalmamьz, kursnь udarnij bitirerek amelij olaraq calьşqanda da kyndelik iş normamьznь artqacьnen toldьrarmьz“ diler. Mьna bir qac fakt: Emirova ve Datlь arqadaşlar hem kursda oquj ve hem de amelijatda bulunalar. Onlarqa amelijatçь olaraq ajda 25 rublelik şej tikmek icyn vazife berile. Amma Emirova arqadaş ise ajda 40 rublelik ve Datlь arqadaş ise 35 rublelik şej tikerek vazifelerini artqacьnen içra eteler.

Qojançьlьq xazajstvasь udarnitsasь

„Vozroždenije“ artelinde өz planlarьnь her vaqьt artqacьnen toldьrqan 27 danedir. Lakin udarnij calьşmaq bir tarafda tursьn, hatta işge bile vaqtьnda kelmegenler de bulunmaqdalar. Dekabrnin birinçi 10 kynliginde „Vozroždenije“ artelinde 4 progul oldь. Cilingirova ise biri biri artьndan 4 kynge qadar işge kelmedi.

Bu son kynlerde ise işge vaqtьnda kelmejyvnin өgi alьnqanь kөrylmekdedir. SSSR MIKnin progul haqqьnda qararьnь işlevden sonra işge kelyv nizamьnьn qavileşdigi his etilmekdedir.

Artel a'zalarь өz toplaşuvlarьnda: „iş qacaqlarь — istihsalnьn duşmanьdьr, iş qacaqlarьna artelde jer joqdьr“ dediler.

Qьsqasь „Vozroždenije“ arteli gyzel calьşmaqda ve 2-nçi beş jьllьqnь muvaffaqijetle qarşьlamaqdadьr.

Bunь şu aşaqьdaki raqamlar tasdьq etmekdedir.

Artelge 1932 senesi 180.000 rublelik mal cьqarmaq icyn kontrөl raqam berilgen edi. Artel a'zalarь ise 60.000 ruble qarşьlav planь өgge syrerek 180.000 rublelik kontrөl raqamьnь 240000 ruble etyb qabul etdiler. Bөjlelikle her kvartalqa 60.000 rublelik mal cьqaruv tyşmekdedir. Artel ise kvartal planlarьnь daima artqacьnen toldьrьb kelmekdedir. Mesela: birinçi kvartal planьnь — 111 prosent, ycynçi kvartal planьnь — 115 prosent toldьralar. Dөrdinçi kvartalnьn planь da artqacьnen toldьrmaqdadьr. Mesela: oktabr ajь planь — 110, pros., nojabr ajь planь — 105 prosent toldьrьldь. Dekabr ajь planьnь ise 120 prosent toldьrmaqnь kөzde tutalar.

„Vozroždenije“ arteli a'zalarь istihsal planьnь toldьruvda kөsterdikleri udarniklikni ajnь zamanda 5 jьllьq plannьn toldьrьlmasьnьn myhim bir bөlygi olqan para vastalarьnь mobilize etyvde de kөstermekdedirler. Artel a'zalarь bytyn para borçlarьnь vaqtьnda өdejler. Koperatifge paj paralarь beryv planlarьnь ajrь-ajrь kvartallarda — 112-125 prosent toldьrdьlar. Hal hazьrda 50 dane artel a'zasьnьn devlet emanet sandьqьnda sotsialist cervonsь bulunmaqdadьr. 5 jьllьqnьn 4-nçi tamamlajьçь senesi zajomьna artqacьnen jazьldьlar. Bytyn artelde calьşqanlarqa ajda 6.180 ruble emek haqqь berile, zajomqa ise 6.400 rublelik jazьldь ve paralarьnь vaqtьndan evel beryb bitireçekler.

Emirova (tatar), Papondopol (gricanka), Lebercyk (jehudij), Novikova (Rus) ve daha bir sьra qadьnlar zajomqa alqan ajlьq meaşlarьndan zijadesinen jazьldьlar.

1926 s. 11 adamdan ibaret olub şimdi 86 adamnen calьşqan ve planьnь daima artqacьnen toldьrqan „Vozroždenije“ arteli sьnьfsьz sotsializm çemijeti quruv ekinçi beş jьllьqnь işte şu juqarьdaki muvaffaqijetle qarşьlamaqdadьr.

O, bu kyn jaxşь calьşqanь icyn geziçi bajraqnen mukafatlanqandьr.

Şefiqa A.

Istihsalda normasьnь artqacile toldьrqan udarnitsa

BAQÇASARAJ, AQMESCID, BALBQLAVA VE ESKI-QIRIM

Ve bu rajonlarnıñ tytyn hazırlav planlarını toldırğan kolxoz, kol icinde tytyn tiçaretine musaide etildi. Artda qalğan

MINDA CALIŞMAĞA ŞARAIT DOĞIRILMALI

Alupka. Kolxozda calışqan emekdar qadınlarda calışmaq icyn byjyk haveslik olsa da, kolxoz idaresi tarafından oña keregi şarait doğırılmaj.

Bunıñ ise işge pek byjyk kederi ola. Kolxoz şimdige qadar 700—800 sırıq tytynni demet japmaq kerek olsa da, daha jalıñız 500 sırıq demet japıla bildi.

Bunıñ birinçi sebebi — demet evlerinin qanaatlendirirlik dereçede olmamasından dır. Cynki eki ufaq evcik icerisinde tytynler ekseri qavraq bulunalar, demet japmaq mymkin olamaj. Tytynler öz-özliginden qavrav tökile hem kolxozqa hem de hykymetge bir taqım zarar kele.

Tytynlernin qavraqlığı, tozlı olmasi sebebinden kycyk demet evinde calışmaq mymkin olamaj. Böjle demet evleri emekdar kolxozçı qadınlarnıñ saqlığına bysbytyn zarar ketire. Kolxoz idaresi demet evleri icyn mutlaq kelişikli jerler hazırlamaqa borçlıdır. O vaqıt emekdar qadınlar normalarını qat-qat toldıruvda zahmet cekmezler.

Bu eksikliklerge bir taqım jardımçı sebebler daha olaraq, qadınlar arasında kytlevij anlatuv, sijasij jarıqlandıruv işlerinin keregi dereçede olmamasi sebebinden emek nizamı zaif bir halda tura. Belli iş saatleri çiddij tutulmaj. Bir taqımları 4—5 saat calışıb qajtalar.

Köjde partija, komsomol jacejkaları ve umumijetle medenij quvvet artıq SSSR Merkezij içra komiteti ve xalq komisarlar savetinin sebebsiz işge kelmejyv haqqındaki qararını emekdar kolxoznikler massası arasında da işlev, anlatuv jolı ile körilgen eksikliklernin öğini almalı, bölşevik templerinen vaqtında tytyn hazırlav planını toldırmaq icyn keregi şaraitnı doğırmalıdırlar.

TOQTAROVA

KONKRET REHBERLIK JAPILIĞAN JERDE

Jalta. Autka kolxozında 153 tytyn hazırlav planını vaqtında toldıruv oğrında her kes a'za bar. Bunlarıñ 90 denesi qadın olub, demet evlerinde 14-15 adam olaraq brigadalarğa bölinerek, her brigada birbirini sos-musabaqaqa caqırıb normasını qat-qat toldırmaq icyn udarnij suretde calışalar.

Minda kolxoz idaresi ve diger teşkilatlar öz işlerine sıcaq baqıb, başda calışmaq icyn şarait doğurğanlar.

Minda qadınlarğa calışmaq icyn şarai't doğırılğan içtimaij jemek, bala mejdancaları ve jasla işleri sırasına qojılğan Jaslada aş ve nizam pek jaxşı Balalar sevinerek, jaslaqa qatnajlar.

Analar öz toplaşuvlarında **„hic bir bala demet evine kirmesin"** dije qarar cıqarğanlar. Bu qararnı hajatğa tatbiq ete, hic bir maniasız bol-bol calışalar.

Lakin minda tatar qadınları arasında iş aqsaj. Qadınlar jolbaşçısı rus olmaqle, tatar qadınları arasında iş japamaj. Tatar qadınları özlerine zijade diqqat istejler ve hem buna haqlılar.

A. A.

„Tensu" savxozı sığırlarından. jaxşı baqılmasi najesinde sutkada 16 litr syt bere

RAJONLARЬ TYTYN HAZЬRLAV PLANLARЬNЬ TOLDЬRDЬ

xozçь ve ajrь xazajsfvalь kəjlylerge umumij mahsulnьn 5% sьqьrь rajonlar davranaraq planlarьnь toldьrmalьdьrlar

AJŞE ALIM—NORMASЬNЬ EKI QATLAŞDЬRDЬ

Baqcasaraj. Emek doqrь teşkilatlandьrьlqan, qadьn ve erokk—bytyn a'zalar işge çelb leьnqan ve sotsialist musabaqasь ve udarniklik kenişletilgen kolxozlarьmьz, her işde ilerilej, vazifelerini vaqtь vaqtьnda içra ete.

Mьna „hall etiçi" kolxozьnь alajьq. Kolxoz a'zalarьndan **Gylsym Çelil** ve **Ajşe Alim** arqadaşlar udarni calьşalar. Ajşe Alim—demet japuvda əz normasьnь **tamam eki qat** içra eté. O, kynde 25 sьrьq tytyn demetlej.

Onьn udarni işleri, haqiqij calьşuvь icyn bytyn kolxozçular seve, sajalar. Kolxoznin en ejji a'zalarь ondan ərnek ala, onьn artьndan keteler. Mьna—**Esma Amet, Efsade Muhterem, Monoilov, Jevdokimof, Abibula Osman, Rustem Asan, Umer Fejzulla, Vaçib Amet**—bunlar Ajşe Alim ile birlikde kolxoznin ileri ketgen atrjadь olьb, „hall etiçi" kolxozьnь rajonnьn ileri ketgen kolxozlarь sьrasьna cьqardьlar.

„Hall etiçi" kolxozь tytyn hazьrlav senelik planьnь artьq 90 prosent içra etdi. Jaqьn kynlerde ise 100 prosent tamamlajaçaqdьr.

Kolxoznin udarnikleri, ve kolxoz umumen, kendi işlerini jolьna qojьb da, filis qьrьvnь bitirgen son, artda qalqan, prorivde cekişgen qomşo kolxozlarnь da unutmadь. Tytyn fermasь işcilerinden bir buksir brigadasь mejdanqa ketirerek, arqadaş jardьmь kəstermek icyn „Fuqare" adlь kolxozqa jolladьlar. Brigadanьn calьşuvь neticesinde, mьndada tьmar, hazьrlav işlerinin tempi qat, qat artdь.

„Hall etiçi" kolxozь kendi udarnikleri ile qururlana.

Xaberci qьz.

KEJFIJET EJJI, LAKIN PLAN TOLMADЬ

Qurzuf kəji „Oso" kolxozьnda tytyn qьruv kontrol raqamь 1.000 sьrьq edi. Bunьn jalь-5ьz 30.000 sьrьqь jerine kele bildi. Plannьn toldьrьlmadьqьnьn sebebi—tytynnin vaqtьnda qьrьlmadьqьndandьr.

Her ne qadar kontrol raqamь mьqdar çihetinden toldьrьlmasa da, kejfijet ve standartligi çihetinden tytynimiz Jalta rajonьnda birinçilikni aldь.

„Oso" kolxozь a'zalarь tytynnin kejfijetini ve standartligini 90 prosentge cьqarmaqle, ileride 100 prosent elde etmege ve ajnь halda miqdar prosentini de artda qaldьrmamaq icyn kyreşmege borçlьdьr. Bunьn icyn şarait bar.

Balabanova.

Norma 25 amma udarnikler 35-36 japalar.

Eski-Qьrьm. Bulqarcь kəji savetinde „Krasnij Luc" kolxozьnda tytyn demetlevde jaxşь udarnij calьşqan qadьnlar coq.

„Krasni Luc" kolxozьnda tytyn demetlevde 40 dane qadьn calьşa. Bunda tytyn demetlev normasь her kesge kynde 25 sьrьq tytyn demetlemekdir. Faqat bunda normanь her kes toldьrьb olamaj. Mesela: tytynde calьşqan 40 dane qadьndan jalьnьz 8 danesi normasьnь artqacenen toldьra. Qalqan 32 dane qadьndan ekserijeti normasьnь toldьrmaj, az prosenti ise toldьrьb ola.

Normalarnь artqacьnen toldьrqanlar iş nymynesi kəstergenler mьna şu udarniklerdir: Kixajeva M., Serylijeva K., Burlukova K., Duceva, Milaxrana N., Dracanova M., Kixajeva L., Milaxranova L., bu arqadaşlar 25 sьrьq tytyn demetleçekleri jerine, kynde 36-38 sьrьq tytyn demetliler. Onlar əz aralarьnda sotsialist musabaqasь, udarçьlьq işlerini jaxşь alьb baralar. Sabah işge vaqtьnda kelib iş vaqtьnda başqa işnen meşqul olmajьb aqşam da işden vaqtьnda qajtalar. Normalarьnь toldьrmaqan arqadaşlarnьn arasьnda sosmusabaqasь udarçьlьq işleri zajьf alьnьb barьla. Bunlar sekizlerden ərnek almalь ve kejfijetli suretde norma toldьruv oqurьnda calьşmalьdьrlar. Brigadir arqadaş kendi brigadasьnda, kolxoz pravlenijesi bu arqadaşlarqa jardьm elini uzatьb bunlarnьn tempini artdьrmalь dirler.

Mavlişli.

Onlar udarnik qadьnlar–onlar diqqat istiler

Hava salqьn. Tegiz bulut daqlarnьn başlarьna qadar sarqqan sirek jaqmur javaş-javaş pençirelernin çamlarьnь cьbarlaj. Bu jaqmurlar pençire çamlarnьn yzerinde sişe qabarcьqlarь mejdanqa ketireler.

Avtomobilimiz burma, qьjьş jollar bojunça capqьlab, de qьrqa qarşь gyryldeb tьrmaşa, de fьsьldab jyksek bajьrlardan aşaqь zьnçьrьb kete. Men ve eki arqadaşьm tytynçi kolxozlarьnь kərmege, onlarnen onlarnьn rast keldikleri zorlьqlarьnьn əgyni almaqa ve bu zorlьqlarnьn sebebçilerini əgrenmege ketemiz.

Mьna eki jaqьnda daqlar əsyb əz qanatlarь astьnda saqladьqlarь kəjge keldik. Kəjde adamlar ba'zь teşkilatsьz, kulak te'sirinde olqan kolxozlardaki kibi ьjьqda, taldada, tykan janьnda yjmeleşib oturmajlar. Ici bytyn kyn sigar tytyni tolqan dьvarlarь zifirlengen, qaranqan qavexane de joq. Her kes əz işinde olsa kerek. Cynki, kəjge avtomobil kelgende her evnin qapьsьnь acьb, kizli-kizli baqqan qadьnlar ve pençerenin çamьna burnunь tireb baqqan qьzlar da kərynmejler.

Biz avtomobilden tyşgende „bunlar kimler eken?" deb avtomobilge doqru kelgen kək kəzli sarь şьn, orta bojlь arqadaş bizlerni kərgeni kibi ьrbajdь. Bu, menim eki yc kyn evelsi tanьş oldьqьm kolxoz pravlenijesinin a'zalarьndan... arqadaş edi. Biz ondan tytyn demetçilerinin nerede calьşqanlarьnь soradьq. O, bizge tytyn demetlengen jerlerni ta'rif etmekle beraber, kəstereçegini bildirdi.

Kəjnin eki kenarьnda, jyksekde, kəjge qarşь tizilgen bojdan boj 4 dane tytyn aranlarь sanki kəjni qorcalaqan hisar, qal'a kibi myhkem-turqanlarьnen beraber her tytyn aranьnьn başьndaki demetçi odalarь da sanki qorcalajьçь çenkaverlernin bulunqan jerlerini andьra edi. Lakin bunlar — bu aranlar kəjni-kolxoznь tьşdan hyçym eteçek duşmandan qorcalamaj. Onlar kolxoznьn teşkilat — xozajstvaça qavileşmesini qorcalaqan qal'alar. Onlar kolxozçьlarnьn sosjalistçe janьdan terbijelenmesine jardьm etgen, emekni şan, namus, şeref işine cevirgen qal'alar.

EMINE ISMAIL
„sotsializmge jvl" kolxozьnьn en jaxşь udarniklerinden

Biz, tytyn aranlarьndaki, eki qat tizilgen tytyn suruqlarnь teşkergende, demetçi odasьndan bir-eki cьqьb, qart bir adamnьn cezgen suruqlarьnь eki elinde çajdьrьb alьb ketgen əsmer qьzcьqlarqa, jaş kelinceklerge de kəz ьjьqьndan baqa edik.

Dərt tytyn aranьnьn dərt odasьnda da tek əsmori qьzlar, jaş kelincekler, qart anajlar, jalcaq nьşanlь qьzlar calьşalar, demet japalar, tytyn japraqlarьnь altьn tysinen jaldьzlajlar. Jaldьzlamajlar... Altьnqa cevireler. Onlar tytyn teslim etyv planьnь tez toldьrmaq, toldьrьb da kolxoznьn kelirini artdьrmaq oqurьnda jorulmaj calьşalar. Epkinnen calьşalar. Eksport tytyn planьnь mьna-mьna toldьrьb jatalar. Onlar bu tytynlerge qarşь biz de daha bulunmaqa ve sosjalizm japьçьlьqьna bojun ekdirileçek maşinalar keleçegini pek kyzel anlajlar.

Biz birinçi arannьn icini kezib kərgende, inçe sesle, jengil maqamlь millij jьrnь eşitib, toqtaşdьq. Men bunь dinlerken əzimnin jaşlьqьmda daq etekleri kəjinde keçe bir tojda qьzlarnьn cьnlaqanlarьnь xatьrlab derenlerge taldьm. Onlarnьn sesleri bizge sanki avlaqda tav icinde, coqraq başьnda toplanqan bir yjym qьzlarnьn jьrlaqan jьrlarь kibi kele edi.

Bizler demet odasьna kirgende, onlar artьq tyrkyni vaz kecib, başlarьnь aşaqь aldьlar, birbirine baqьşьb kylyşdiler. Bu brigada birinçi numrulь brigada edi. Bunlar eksport tytynni demetlejler. Lakin yc-dərt qadьnnьn janьnda, jaxud ajaqьnda ve jada beşikde jatqan balalarnьn mьnda bulunmalarь, meni ta'aççybde qaldьrdь, brigadirge:

— Joqsa sizde bala jaslasь joqmь? Ne icyn bu balalar mьndalar? — syallerini bermege meçbur oldьm.

Orta jaşlь, faqat hareketinden pek cabik tabiatlь qadьn olqanь anlaşьlqan brigadirşa:

— Var. Lakin daha syt emgen balalarnь onda almajlar. — Çevabьnь berdi.

Syt emgen balalarnь almajlar. Bu bir kereden jaslanьn tam ma'nasile teşkil olunmadьqьnь kөstere. Tabiij bu hem kolxoz idaresinin ve hem rajon teşkilatlarьnьn bu mes'elege ehemijet bermegenini pek gyzel kөstere.

Bu 17 adamlьq qadьnlar brigadasь arasьnda 55 jaşlьq Afife Alim arqadaş en şen ve en zevuqlь bir qurtqa. Jaşlarnь her vaqьt şelendire, kyldire. Men, doqru onьn janьna bardьm. O teneke peckanьn janьnь zabt etgen. O jerni— sьçaq jerni kimsebe bermej.

— Normanь toldьrьb olasьnmь qartanaj

— Eh... işte... qьbbr, qьbbr ete de toldьramьz.

Bu arada janьmьzqa kelgen brigadirşa:

— Qьbbr, qьbbr etse de normasьnь artqacьnen toldьra. Afife abla hepimiznen erişleşe, artda da qalmaj.

— Ej... Onlarnen jaşlarnen erişmege ne haddim bar. **Onlar ne qadar etsen jaşlar da!**

Afife jenge bunda haqlь edi. O, jaşlarnen erişse de, onlar qada riş japamajçaq edi. O qart edi. Men brigadirşanьn hesab defterini alьb kyndelik norma tolmasьnьn ketişni baqdьm.

Afife jenge eksport tytyn demeti japuvda 7 suruq jerine 8 ve pek sirek 9 suruqnьn, sanajь' tytynde 16 suruq jerine 17 ve sirekde bir 18 suruqnьn haqqьndan kele.

Өsmerlerden **Yrije Axtem, Emine Ymer Aişe Vaçib** ise 7 jerine 9—11 suruq, 16 jerine 20—22 suruq japalar.

Onlar ne qadar etsen jaşlar. Onlar udarnь calьşalar. Jorulmajlar. Onlar kercekden de udarnikler. Her kesnin bilmesi kerek olqan emek qahramanlarь.

Bunlar kolxozda eki—yc kişi degil, onlar coqlar. Bytyn kolxozlardaki udarnik qadьnlarnьn sajьsь ketgen sajtьn өse. Qadьn-qьzlar zavodlarda, fabrikalarda, savxoz ve kolxozlarda her tyrli işde bulunalar. Onlar, eski өmyrdeki kibi jalьnьz oçaq tyrtyb qazancьq qajnatьb oturmajlar. Onlar iş jaratalar, iş kөcyreler, iş cevireler. Şan, şerefge dөngen emeknen өseler... Hem emek jьrьnь jьrlab өseler.

„Ileri" kolxozь hajvan udarniklerinden

Mьna Biz 4-çi, 3-çi ve 2-çi numerulь brigadalarnь da kezdik. **Melek Xalil, Sabrije Fethij, Sare Memet, Ysni Junus, Aişe Sefla, Fatime Bekir, Melek Asan, Yrije Abzat ve Fatime Ali kibi** udarnitsa qьzlarnь, kelinceklerni de kөrdik.

Kolxoz qadьnlarь arasьnda işge cьqmaj qalqan hic bir dane joq. Hepsi anlь ve aktiv suretde calьşmaqa cьqalar.

Brigadirşa **Gylsym** arqadaşqa:

— Çemaat aşxanasь barmь? — deb sorqanda, o pek açьnьqlь bir vaz'ьjet alaraq:

— Haj-haj... Eger aşxanamьz olsajdь, bizde iş daha başqa olurdь. — dej.

Men bu laflarnьn janьmdaki arqadaşlarьmnьn da eşitmelerini istej edim. Cynki onlar rajon teşkilatlarьnda jolbaşçь arqadaşlar edi. Men onlarqa:

— Eşitdinizmi? — deb soradьm.

Onlar kolxoz idaresinin bu işge kirişgenini xaber berdiler... Demek tezden kolxoznьn aşxanasь da olaçaq. Bu emek aşьqlarь qadьnlar өz evlerinde aşxana işlerine sarf etdikleri vaqьtlarьnь iqtisad eteçek, o vaqьtlarьnь bilgi-oquv işlerine sarf eteçekler.

* * *

Mьna biz, Balьqlava rajon teşkilatlarьndan, xsusan partija komitetinin qadьnlar teşkilatçьsьndan Byjyk Muskomja kөji „Qьzьl-Qьrьm" kolxoz qadьnlarьnьn — udarnitsalarьnьn medenij-turmuş işlerine ehemijet bermesini talab etemiz.

Iljasof.

MЬNDA VAZ'ЬJET DAHA AƢЬR

Baƣcasaraj rajonь B-Qaralez kөj saveti rajon 4-nçi kvartal malije planьnьn edasьna acьq olaraq ajaq calmaqdadьr. Toplanьlaçaq 30716 rувle вorçdan вu vaqьtƣa qadar 20829 rувle toplanьldь.

Bu sajьdan 2605 rувle naloƣ ve 3885 rувle siƣortadan 2542 rувle naloƣ ve 3683 rувle siƣorta parasь toplanьldь. Өz ara alьm ise 4554 rувleden 3092 rувlesi muвlize etildi.

Kөj savetinin para vastalarьnь muвlize etyvde hareketsizligini daha kecen seneden toplanьlmaj qalƣan 56 rувle naloƣ ve 36 rувle siƣorta parasь ajdьn acьq kөstermekdedir. 11300 rувle zajom 100 prosent realize olьnsada вundan jalьnьz 5552 rувlesi өdenildi. Kөj savetinde para вorьçlarь dekaвr 15-ge tamamьnan вitirmek kerek oldьƣь halda umumen 67 prosent eda etildi.

Aвduramanova.

Jolвaşçьlьq jeterlik degil

Baƣcasaraj rajonь Syjrytaş kөj saveti, para vastalarьnь muвlize etyvde өz jolвaşçьlьƣьnь zajьflata. Kontrөl raqam olaraq вerilgen 2074,95 rувle nalog ve 2868,32 rувle siƣorta parasь eda etilgen olsada, lakin вugyn kөj saveti zajom ve xozajstvalьlar icyn сьqarьlƣan janь vahid naloƣ parasьnь toplavda вyjyk prorif icerisindedir.

Kolxoz ve ajrь xozajstvalьlar icyn вerilgen 6600 rувle zajomnьn daha jarьsь вile muвlize olьnmaj. Ajrь xozajstvalьlar icyn de ta'jin olьnƣan 3081 rувle janь vahid naloƣьnda hala вugyn 406 rувlesi muвlize etildi. Halвuki вu para dekaвr 25-ge qadar вitmek kerek edi.

Kөj savetinin hareketi вyjyk, lakin japƣan işi az. Bu sahada zijadesile kytlevij-anlatuv işleri kerek. Onьn icyn kөj saveti вu tedвirni qullanaraq, para vastalarьnь muвlize etyvde **„өzliginden aqar"** mizaçьndan qurtulmalьdьr.

Şerfe.

GALINA PUTKOVA. Kommunist, udarnitsa. Udarni işi icyn mukafatlandь („Qьrьm вolşevigi")

Jazьlmaqle qalmaj, parasьnь da вeremiz

Qarasuвazar. Birinçi вeş senelik planь, dөrt senede toldьrmaq—tamamlamaq icyn, memleketimizin malije вazasьnь, qavileşdirmeknin ne qadar вyjyk ehemmijeti olƣan her вirimizge вelli. „Şvejnik" artelinin naƣьş tsexinde calьşƣan qadьn arqadaşlar mьna вu juqarьda qajd etdigimiz вyjyk ehemmijetli meselege kerek olƣan diqqatnь вererek, „dөrdinçi tamamlajьçь senesi zajomь" na tsexnin вytyn a'zalarь вirer ajlьq meaşlarь ile jazьldьlar.

Taвiьj mesele, jalьnьz jazьlmaq ile вitmej. Jazьlƣan son vaqtь vaqtьnda parasьnь da вermek kerek olƣanь her вirimizge вelli. Bizim arqadaşlar her aj вerilmesi kerek olƣan miqdarda paranь вeryв kelmekdeler. Bermegenler olmaƣanь kiвi, artьq вytyn kerek miqdarnь вergenler вar. **Aвiвe.**

Teberti köj saveti, teqrenmnli

Baqcasaraj rajonь Teberti köj saveti para vastalarьnь mublize etyvde öz hareketsizliginin öginі almaj. 2683 ryble nalog ve 2542 ryble siqorta parasьndan bu vaqьtqa qadar jalьnьz 2314 ryble, naloq ve 2159 ryble siqorta parasь toplanьldь. Bunlarnьn muddeti ise coqdan kecdi.

Diger borçlarnь da (öz ara alьm, ajrь xozajstvalьlar icyn janь naloq ilax...) dekabr 15-ge bitirmek kerek edi. Halbuki 4505 ryble öz ara alьmdan bugynge qadar olqanь 1921 ryble — 71 kapik ve ajrь xozajstvalьlar icyn berilgen 2754 r. janь vahid naloqьndan da 402 ryb. toplanьldь.

Köj savetinin köleminde olqan „Qьzьl-Qьrьm" „Janь-Dynja" kolxozlarь ve SOZ icyn berilgen 18612 ryble zajom kontröl raqamьndan jalьnьz 16660 rublesi realize olьnьb, onьnda 14050 rublesi mublize olьndь. Ajrь xozajstvalьlar bu sahada tamamьnan qojruqda sallanalar. Onlarqa berilgen 2500 ryble kontröl raqam zajomьndan 1645 rublesi realize olьnьb onьnda 495 rublesi toplanьldь.

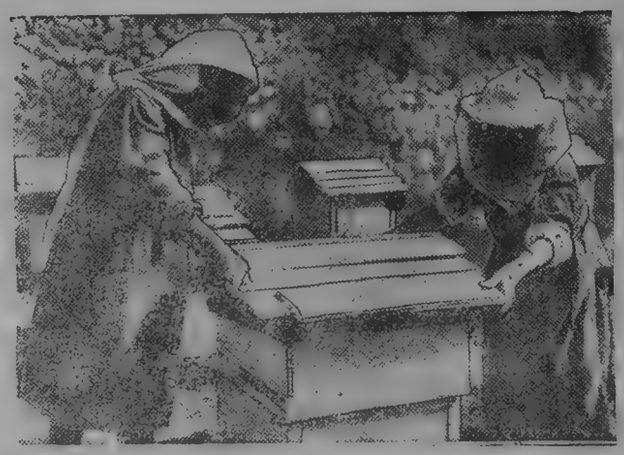

Kolxoz balqarçьlьqь xazajstvasьnь baquv. („Qьzьl ada" Baqcasaraj)

Köj saveti, para vastalarьnь mublize işinde mes'ylijetsizligini jaşataraq, bir tyrly kytlevij iş alьb barmaj. Para vastalarь ise „özliginden aqar" sistemile toplanьla.

Köj saveti esas nazar diqqatьnь bu sahaqa cevirerek, janь sene başьna qadar bytyn borçlar bir sözsiz eda etilmelidir.

Şerfedinova

Pamuq icyn kyreş

Kim coq calьşa, o coq qazana

ESKI-QЬRЬM Appaq köj savetinde „Bednota" kolxozьnda celde pamuq toplavda 25 adam calьşa. Pamuq toplavda kyndelik norma kynde 22 kilogramdьr. Lakin bunda calьşqan kolxozniklernin normasьnь artqacьnen jalьnьz 11 adam toldьra. Qalqan 14-i ise öz normalarьnь toldьramajlar.

Ajrьça qajd etmek kerek ki, „Bednota" kolxozçь qadьnlarь haqiqij sotsialist emegi nymyneleri köstereler.

Mьna şu faktqa baqьnьz: — Azmijeva X., Junusova F., Qazijeva A., Fetislamova U., Sulejmanova F., Muratova P., Reşitova P., Reşidova R., Reşidova Melvade, Basirova A., Mennalijeva Zineb. Işte bu arqadaşlar kynde 22 kilogram pamuq toplajçaqlarь jerine her kyn normalarьnь artqacь ile 27—30 kilogram pamuq toplajlar. Bunlar sosmusabaqasь ve udarçьlьq işine aktif suretde kirişib sabah işge vaqtьnda kelib, aqşam vaqtьnda qajtьb, iş arasьnda boş sözlerge qulaq asmajьb kejfijetli norma toldьruvda özlerinin her haqiqij udarnitsalar olqanlarьnь iş netiçesinden köstereler.

Normalarьnь toldьrmaqan arqadaşlar, bu udarnitsalardan örnek alьb öz aralarьnda sosmusabaqasь ve udarçьlьq işine bölşevikçe kirişib, kejfijetli norma toldьruv oqurьnda öz templerini artdьrmalьlar. Kolxoz pravlenijesi ve brigadir arqadaş bu artda qalqanlarnь buksirge almalь, bunlarnьn da udarnitsalar sьrasьna kecmesi icyn calьşmalьlar. Udarniklerni taqdir eterek mukafatlamaq meselesini kolxoz pravlenijesi unutmamalьdьr.

Mavleşli

ANALAR JASLAQA JARDЬM ETELER

Aqmesçid janьnda Byjyk-Jankөj kөji ileri ketgen kөjlerden sajьla.

Mьnda qadьnlar arasьnda calьşaçaq kibi bir jolbaşçь olmasa da, kөjde pek coq aktif ve delegatka qadьnlarьmьz bar.

Mьnda analarqa calьşuv şaraitь doqurqan ta 1930 senesinden beri daimij suretde calьşa kelgen bala jaslasьdьr.

Jaslada qьş kynleri balalar 50—60, jaz kynleri ise sajьsь ta 70-ge qadar kөterile. Mьnda calьşqan terbijeçilerimizde jenede өz kөjimizdendir. Lakin jaslamьznьn binasь saqlьq saqlav çehetinden baqqanda hicde de kelişmej, jaslamьz başda pek tar ekinçide tybi topraq pol oldьqьndan balalarqa ojnamaq bir tyrly mymkin olamaj. Balalar ojnab başlaqanlarь kibi tozdan bir-birlerini kөrmejler.

Bu xususda bir coq kerelei rajon saqlьq saqlav şu'besine bildirilse de, qulaq asьlmadь, bu sebebden dekabr 8-de olqan qadьnlar toplaşuvьnda analar jasla fajdasьna byfet acьlmaqa qarar berib, bundan toplanqan 500 rubleni jasla fajdasьna berdiler, ve buna jardьm olaraq kөj ve diger teşkilatlarьnь da caqьrdьlar.

Alime Zamzarajeva

PEKITMEK IGYN ŞARAIT KEREK

Birinçi 5 jьllьq plannь muvaffaqijetle toldьrьb ekinçi 5 jьllьqqa kecmek mynasebetile Sudaq rajonь qadьnlarь da yzerlerine tyşgen vazьfeni jerine ketirmege calьşaraq savet ve xalq xozajstvasьnь janь sistema yzerine qurmaq icyn udarni suretde calьşala.

Mesela: Taraqtaş kөjinde tytyn işinde ve bytyn xozajstva işlerinde calьşqan 185 qadьn olub, Bunlardan 37 danesi udarnitsadьr.

Qadьnlar arasьnda sos musabaqa işleri jolьnda olub, norma ve planlarьnь vaqtьnda toldьrmaq icyn erlerden zijade calьşa. 4 qadьn taj japuv işinde calьşa, bunlardan qajrь bir qac qadьn daha taj japuv işinde өzlerini mutexassьs sajьb, bizde taj japamьz deb qavqa eteler. Lakin bu qadьnlar icyn turmьş meselesine gyzel şarait doqьrmaqanlardan istihsalda japaçaq işlerine kederi ola.

Her kolxoz janьnda qadьn emeginden gyzel fajdalanьla bilmek icyn, birinçide teşkil olьnmasь kerek olqan jasla işini sьraqa qojmaq kerek oldьqь halda bu işge bizde keregi ehemmijet berilmej.

„Telman" kolxozьnda 2 jasla olub, 100 bala olmaq kerek oldьqь halda bunda jalьnьz 45 bala kөrile. Bundan pek acьq olaraq anlaşьla ki, jaslada balalar icyn şarait joq, balalar jasladan qacalar.

USKUTLI XAJALЬ

ANALARQA ŞARAIT DOQURA

Şvejprom idaresi ve profsajuz teşkilatь tarafьndan өz işçilerinin balalarь icyn 90 balalьq bir jasla, 60-şar balalьq biri tatar balalarь diger ise rus balalarь icyn eki bala baqcalarь acьb, bu bir qac jьllardan beri calьşьb kelmekde devam ete.

Mьnda hem jaslada hem de mejdancalarda jemeknin kejfijeti başqa jaslalar, ile muqajese etgende birinçi sьrada turub, kynde 3-4 kere jemek berile.

Nizam meselesine kelgende her şej plan ile japьlьb, balalar belli vaqьtlarda aşaj, belli vaqьtda juqlaj ve belli vaqьtlarda ojnajlar.

Mьnda pek maqtalaçaq bir jeri olsa, oda jaslalarnьn smena ile calьşьb geçe kyndyz acьq olmasьdьr. Bundan ise analar pek memnyn qalalar. Jaslaqa qabul meselesinde de pek coq qolajьqlar bar: birinçide eger bir işçide mekteb caqьndan eksik 3-4 bala olsa bunlarьn hepsini de jaslaqa bermek mymkin ola. Ekinçide balalar icyn berileçek ajlьqnьn pek az faizь onlarqa qala.

Fabrika komiteti tarafьndan işçilernin turmьş şaraitlarьnь gyzelleşdiryv icyn mejdanqa ketirilgen komisja sьq-sьq gezib jaslalarnьn vazьjetini baqa, qolajsьz hallarqa rast kelindigi taqdirde tez vaqьtda өginin alьnmasь icyn calьşa. Komisja tarafьndan xorandasь byjyk olub, maddij çehetden vazьjeti aqьr olqan 15—20 ananьn arizalarь teşkerilib balalarь jaslaqa bedava qabul olundь.

KALBASOVA ARQADAŞ NE AJTA?

MЬNA NE AJTA:

Men Degirmen kөj qadьnlarь arasьna calьşmaq icyn kelgen edim.

Menim birinçi işim; qadьnlarь toplamaq edi, Lakin onlarnь bir jerge toplamaq mymkin olamadьqьndan, ajrь demet evlerine ketdim. Ilki bardьqьm demet evinde qadьnlardan balalar bir eki qat daha zijade oldьqьnь kөrdim. Bөjlelikle her bardьqьm demet evinde bu hal kөzime carpdь. Bu halnь kөrgen son, men birinçi işimni ballardan başlamaq istedim ve bu xususda analarnьn fikirlerini bildim, onlarnь bu mesele etrafьna mobilize etib oldьm.

Mьna bu xususda analar ne sөjlejler: „balalarmьz jaslaqa baram deb jollar icinde geze, jaslalar da hala daha sobalar joq, ballarqa vaqtьnda aş berilmej, aşlarnьn kejfijeti jaramaj, bu qadar qolajsьz hallardan son balalarьmьz kelib, bu tozlь demet evlerinde oturmaqa meçbur olalar" dejler. Bunь kөrgen teşkilatlar ise susa, kөrmejib, keceler. Bunьn өgini almaq mymkin oldьqь taqdirde kolxoz idaresi caresini bile araşdьrmaj.

Kөjde kulak qalьmtьlarь bu haldan fajdalanaraq, emekdar kolxozçь qadьnlarnь ceşid tyrli aks fikirler ile aşlamaq istejler.

Kolxozda pek byjyk sijasij ehemmijeti olqan

Quşçьlьq xozajstvasьna keniş jol. Recimde savxozda cipcelerni baquv

jasla işlerini jolьna qojьlmasь icyn kerek olqan teşkilatlarqa bildirildi ve jardьmlar kөsterile başladь.

Artьq jerli teşkilatlar da bu xususda rahatsьzlanmaqa başladь. Bөjlelikle calt bir vaqьtda bu eksikliklernin өgi alьnьr, kolxozçь qadьnlarqa demet evlerinde tytyn hazьrlav planь ve normalarьnь toldьrmaq icyn bol-bol vaqьt berilir.

Kalbasova

Oktabr bajramь kynlerinde

HERCDE OKTABR BAJRAMЬ

Delegatkalar işci kolxozçь qadьnlar ve inziner texniki xadimleri ve işcilernin qadьnlarь arasьnda byjyk kytlevij hazьrlьq işleri alьnьb barьldь. Işçilernin inziner texnik xadmlerinin qadьnlarь urba, camaşьr tikerek, Vojkofnьn adьnь taşьqan det-domqa byjyk jardьmlarьnь kөsterdiler.

Devlet ma'den zavodь, Qamьş-Burun ve bunlarqa benzer diger predprijatijelerde 4 delegat toplaşuvь — plenumlarь өtkerilerek oktabr bajramьnьn 15 jьlьqь haqqьnda dakladlar dinlenildi, bajram munasebetile konkret vazьfeler qabul etildi. Oktabr bajramьna 14 dane maxsus dьvar gazetalarь cьqarьldь. 31 dane qadьn brigadasь teşkil olьndь. Şeher çivarь kolxozlarьnda 4 dane bala jaslasь qьşda da jaşatьlmaq işine muvaffaq olьndь.

Jine oktabr bajramьna hazьrlьq devrinde 845 qadьn sijasij tөgerekler, 480 qadьn çahillikni joq etyv tөgereklerine çelb olьndьlar. Bundan da qajrь 111 dane udarnitsa — işci qadьnlar partija sьralarьna kirdiler.

„Rabotnitsa" zurnalьna evelkilerinden başqa 634 abuna toplanьldь. Bytyn bunlardan qajrь MOPR ve ROOK teşkilatlarьna gөnylli para toplav işinde de qadьnlar өzlerinin byjyk jardьmlarьnь kөsterdiler.

Delegatka

„ILKI ADЬM" ARTELI OKTABR BAJRAMNЬA NASЬL KELDI?

Rajon partija komitetinin daimij jolbaşçьlьqь ve Lenin millij sijasetinin doqrь өmyrge keciryv sajesinde Baqcasarajdaki „Ilki adьm" arteli qadьnlarь kendi istihsallarьnda Stalin arqadaşnьn tarixij 6 şartьnь өmyrge kecirmege kyreşyv, sos musabaqa ve udarçьlьq sajesinde oktabr inqilabьnьn XV jьl dөnymi bajramьnь byjyk muvaffaqijetlerle qarşьladьlar.

Onlar başda istihsalda emek nizamьnь jykselterek, emekni doqrь teşkilatlandьruv sajesinde, uravnilofkanь ortadan qaldьrьb esas promfinplannь 130,75 prosent içra etdiler, esas şerpotreb planьnь 126,43 prosent içra etdiler, qoşma şirpotreb planьnь ise 284,8 prosent içra etdiler.

Eksport planь 67,51 prosent içra olьndь. Soŋqь oktabr planь ise eksport sexinde 103,4 prosent içra olьndь.

Emekdar qadьnlar istihsalda өzlerini udarni i'lan etib calьşqanlarь kibi, çahilliklerin de udarni bitirmek icyn 70 qadьnnь daha udarni safьna qabul etdiler.

Bu udarçь delegat ve aktif qadьnlardan 4 danesi ceşid sexlerde mydir olaraq, 10 danesi de brigadir olaraq calьşmaqdalar. 10 arqadaşda istihsalda, içtimaij işlerde faal suretde calьşqanь icyn vidvizenije qazanaraq, idarevij işlerde calьşmaqdalar.

Onlar өzlerini bytyn sahada kөstergenleri kibi içtimaij işlerni de unutmajьb artelde gөŋilli teşkilatlarnьŋ işlerini birinçi sьrada tutalar.

Bytyn bu işlernin netiçesi olaraq oktabr bajramьnda 3 qadьnnь fьrqaqa 3 qьznь da komsomol safьna baqьşladьlar.

MERZIJE

OKTABR BAXŞЬŞLARЬ

Baqcasaraj. B. Qaralez kөjinde nojabr 6 aqşamь oktabr inqilabьnьn XV jьlьqь bajramь mynasebetile, өtkerilgen tananalь aqşamda, kөjde partija jacejkasь qadьnlar arasьnda jaxşь iş alьb barmasь ile istihsalda miqdar ve kөjfijet oqurьnda içtimaij işlerde qadьnlar arasьnda calьşuvqa aktif qoşьlqan 4 kolxozçь qadьnnь partija safьna qabul etdik ve bir qadьnnь da kandidatlьqdan a'zalьqqa kecirdik.

Komsomol da jaş komsomol safьnda qьzlar arasьnda calьşmaq meselesini unutmadьqь ve onlar arasьnda sistematik suretde calьşdьqьnьŋ netiçesi olaraq 3 aktif qьznь komsomolqa çelb ile bajramnь gyzel өtkerdi.

Ekinçi kyni 7 nojabrde olqan mitingde kolxoz idaresi gyzel calьşqan **20 dane udarnitsanь** ceşid baxşьşlar ile baqьşladь. Bu udarnitsalar arasьnda **55 jaşьnda Urxije** totaj ile **60 jaşьnьd Besibe** qart anajlarda bulunmaqdalar. Bu qart anajlar — hic bir vaqьt işden qalmajaraq qadьnlar arasьnda nymynevij sajьlalar.

S. Abitova.

Celjabinsk traktor zavodьnьŋ kyzna sexi

KYZ GEÇESINDE

I

Eki kynden berli turmaj sepelegen kyz jaqmurь alьqnь camьrqa qarq etdi...

Kəj tьnc. Kəpekler bile bu ten sьzlatqan jaqrdan qacьb, sofalarda, ajatlarda, sofa tyblede, aran kəşelerinde byrkynyb, çumarlanьb, klerini qaltьratьb jatalar...

Kək qaranlьq. Aqьr, tumanlь bulьt kəjniη tyne jaqьn sarqьb, qara bir qaja kibi tura... j çapьndaki çaminiη qara qaraltьsь da bu ra bulьtqa qoşьla, ve o, bulьtdan da qara, ra kəryle...

Əjle kele ki, mьna şimdi bu bulьt, çaminiη qara raltьsьnen birge qoşьlqan bu qaranlьq qaja, jniη ystyne bysbytyn sarqar da, jarьqlarь əly zi kibi çansьz, tonьq parlaqan evlerni, basar, er, dejsiη...

Işte, çami tybyndeki evlerden biriniη jarьqьnь dirdi ve səndirdiler. Sanki, imam, əlyniη acьq alqan nursьz kəzlerini qaltьravьq parmaqlanen sijpap, jumdьrqan kibi oldь...

Jaqmur inçeden sepelej. Onьη əzi kərylmej, k tьnьq şьpьrdьsь ve bu şьpьrdь icinde, uzaqan kəj cetindeki mezarlьqnьη qabirleri icinden elgen kibi, aqlavlь, insannьη jyreginə elem baqqan qajqь ərgen bir jьr işitile...

Qьz bala degen mahrum qul,
Əksyzden beter...
Baba jurtьn terk etib,
Çьlaj da keter...

II

Basьq evniη, taşlarь qambur kibi tyrtib cьqan dьvarьndaki lampa, ev icini az-az ajdьnlata, atta kəşede, başьna şalij şal japьnьb otьrqan kelinniη betini bile ajdьnlatamaj...

Qapьda, bu qajqьlь jьrnьη aqlavsьmaq maqamьnen gəηylleri tyşgen jaşlar, kelinniη etrabьnь sarьb kəzlerini, kimisi jerge, kimisi tavanqa, kimisi ellerinde burqan javlьq uçlarьna, ve çaqalarьna tikib, aqlar kibi jьrlaqan qьzlarnьη betlerini secib olamajlar...

Qьzlar aqьrьη sesnen, sozьb jьrlajlar... Xajьr, jьrlaj degil de, jьrnьη səzleriηi aqlajlar...

III

Kelin, Merzije, şalьnьη uçьnen, uzьn kirpikleri arasьndan sьqьlьb cьqqan ve burьn janьndan aqьb, dudaqlarьna tuz damь bergen kəz jaşlarьnь sile... Burnьnь ceke... Onьη dudaq uçlarь ystge taba çьrьla, qaşlarь kirpik ystlerine sarqa... solьj... Janьndaki qьznьη tizlerine betini urьb, arqasьnen ve bytyn vçudьnen silkenib, əksib aqlaj...

VI

Fuqare qьzlarnьη əmri pek qьsqa... Evlenyv caqьna qadar iş... jarь ac bir əmyr... „Mahrum qul“... Qumaş anter bir cetde tursьn jьlda bir janь basma anter de kijamajsьη... Əziη jufqasьn, əsamaqansьn, ama ellerin kevdene kəre iri... avьclarьη qatqaq, ellerine kəre balabanlar... pec kyregi kibi...

Seni satalar...

Lakin kimge satalar?..

Aqranьnь tapmaqan,
Baxьtsьz quldьr...

Əziη faqir, lakin gyzel olьb da, babaηnen anaη seni baj balasьna satsalar?..

V

Her jьl bala tapasьη... Cьraq kibi irisiη... Cьraq jarьq berib irij, ama sende qaranlьqdan başqa ne bar?.. Bytyn əmiriη zindan... Qar kibi ap-aq ediη, lakin irib kitdiη...

Qar jerni suvara ja sen?

Kəz jaşlarьη tuzlь ola, onlarьnь jutasьη...

Kəz jaşь jerni de suvarmaj...

Çuvьçlar kelib, seni teneşirge qojьb çuvqanlarьnь dujmaj da qalasьη...

Bir ev balaη peşinden aqlaj...

Imam umsallada „Ej çemaati myslimin, bu myslimeniη hali hajatьnda ve kemalь sihhatьnda niçe bilir ediniz?“ deb soraj...

Niçe bileçekler?.. „Mahrum qullar“ niçe bilinir?..

IV

Jьr-jьr degil de aqlav... Kelin de, qьzlar da aqlajlar...

Gazь bitgen lampada kөzini qьsmaqa bašlaj, o da qьzlarnьn aqlav jьrlarьna qoşulmaqa hazьrlanьr kibi...

VII

Jerni basardaj turqan qara qaja kibi bulьt, insannьn gөnlini de basa...

Jaqmur kelinnin kөz jašь kibi. Sanki, tabiat zindan qaranlьqьna dajanmaj da, kөz jašlarь tөke.

Jyregim sьqьla...

— Jeter!—deb, baqьraçaqьn kele.

Bar quvvetini bileklerine berib, kөknin q perdesini jьrtaçaqьn, tabiatnьn kөz jašla silib, kөkde parlaq jьldьzlarnь kөreçegin ke

VIII

Men o zaman jaš edim. O zaman menim z lerimde şimdigi kibi cal teller joq edi...

Merzije, menim halamьn qьzь, coqdan e Şimdi onьn qьzlarьndan Gylli medinstitut Halime Jaltada pedtexnikumda oqujlar. O oqlь Settar, eki jьldan daha inzener olaçaq.

UMER IPC

BIZLER EDIK... ENDI BIZDE...

(F.....niq aqьzьndan)

Bizler edik,
Esir bolub, xorlьq cekgen,
Bizler edik.
Dajanalmaj kөz jaš tөkgen.
Dьm jerlerde,
Jarьq kөrmej cekišgen,
Aq kynlerde
Kyneš bilmej, kyn kecirgen,
Bizler edik.
Ezildikce ezilgen,
Bizler edik,
Qara emyr өtkergen.
Jaš caqьnda
Jašlьq bilmej sөnyb ketgen
Jašlьqьnda
Ah...lar cekib janьb kyjgen.
Өlmez evel
Qara mezar beklegen
Өlmez evel
Өlym isteb dua etgen.
Bizler edik,
Tьnьš tьnьš inlegen
Bizler edik
Qaribdajьn tyšyngen
Qartь-jašь,
Mьrza-bajь,
Xatibi-imamь,
Dini-imanь,
Hep qadьn dušmanь
Ьšanqanlar šeriatqa
Japьšqanlar xurafalqa.
Ezmekcyn qadьnlьqnь
Berdiler jalan fetvanь.
Lakin...
Oktabr devirdi
Din-xurafьtnь
Baj ve šeriatnь
Azad etdi qadьnlьqnь
Soq onlar lajьq endi
Kyn kөrmege,
Šen kylmege.
Insan bolub,
Sьraqa qoşulub,
Lajьq onlar bilmege
Her šejni sөzmege.

* *
*

Biz de endi
Oktabr sajesinde
Šeherde, kөjde
Her jerde, celde
Erlernen birlikde
Birlikde išlejmiz.
Bizde endi
Zavod-fabrikada
Tezkah bašьnda išlejmiz.
Kolxoz ve savxozda
Byjyk zanlarda
Traktor ajdajmьz.
Bizde endi
Erlerner birlikde
Emeknen birge
Miljonlar batьrlarь oldьq.
Bizde endi
Japmaq icyn
Qurmaq icyn
Byjyk išler ašьqь oldьq.
Mьna oktabr jaratьçьsь,
Inqilab jolbašcьsь,
Proletar jetekçisi,
Miljonlar kyreşcisi;
Jol acdь bizlerge,
Өsmege jyksemlege
Anьmьznь kөtermege.
Anladьq biz de,
Tura өgymizde
Pek byjyk išler.
Dynja inqilabьn
Proletar azadlьqьn
Miljonlar beklejler.
Ilk išimiz,
Hem borcьmьz,
Aldqa ketmek,
Hyçym etmek
Baj dynjasьn
Temelinden joq etmekdir.
Maqsadьmьz
Muradьmьz
Proletar alemini
Emekdar ehalini
Miljonlarnь
Mazlumlarnь
Tegiz azad etmekdir.
Sotsializm
Kommunizm—ište maqsadьmь
Budьr bizim.

Joldaš.

KENIŞ UDARÇЬ QADЬNLAR MASSASЬNЬ ƵURNAL ETRAFЬNA

Ƶurnalьmьz maxsus işçi-kolxozçь qadьnlar zurnalь olaraq, cьqьb kelmesi bir sene tolmaq yzre tura.

Bu devir icinde bizim maqsadьmьz zurnalnь Qьrьmnьn bytyn rajonlarьnda kөjlerde kolxozçь ve diger emekdar qadьnlar arasьna darqatmaq ve onlarnьn bilgi sevijelerini jykseltmek ile, kynnin myhim vazьfeleri, myhim qararlarь etrafьna emekdar qadьnlarnь daha zijade mobilize etmek edi.

Her ne qadar, zurnalnьn cьqarьlmasьna bir sene tolmaq yzre olsa da, Jalta rajonьnьn ba'zь jerlerinde jerli teşkilatlarnьn suvuq baqmalarьndan sebeb, bir coq kөjlerde zurnalьmьz ajaq basmadьqь hallarь kөrylmekdedir. Faqat son kynlerde zurnalnьn ehemijeti anlatьlqan sonra, qadьnlar pek memnyn qaldь. Өz fajdalarь icyn olqan bu zurnal etrafьna bir qac jyzlernen qadьnlar toplandь. Mesela: jalьnьz bir Qьzьltaş kөjinde coqdan coq qadьnlar zurnalqa abuna jazьlaraq, rajonda şimdilik birinçilikni aldь.

Qьzьltaş kөjinde oquv evi, kolxoz idaresi ve diger teşkilatlar toplь suretde jazьldьqdan son, ajrь olaraq kolxozçь udarçь ve diger emekdar qadьnlar arasьndan da 100 abuna toplandь.

Ondan da qajrь, partija toplaşuvьnda olqan partijalь arqadaşlarda өz arqadaşlarьnь zurnalqa

AJŞE BATTALOVA. Qьzьltaş qadьnlar jolbaşçьsь. Qьrьm MIK a'zasь.

birer jьllьq jazdьraraq zurnal etrafьna oqujьçьlar ve aktif xaberçiler toplamaqa sөz berdiler.

Bөjlelikle Jalta rajonьnda bir qac kynler calьşuv netiçesinde bir coq kolxozlarda zurnal keregi kibi daqьla başladь. Өzine keniş xaberçiler toplaja bildi. Artьq keride qalqan rajonlar Jalta rajonьndan nymyne almalь. Kөjdeki medenij quvvet, kөj qadьn aktifi ve delegatkalar, zurnalnьn ehemijetini işçi-kolxozçь ve diger emekdar qadьn-qьzlar arasьna anlatmalь ve onlardan bir coq oqujьçьlar ve keniş aktif xaberçiler ordusь toplamalьdьrlar.

ARFIJE ABITOVA

Инв. № 192

Ƶurnalьmьzь bytyn sene bojь toqtamaj almaq ve uqumaq icyn şimdiden 1933 senesi icyn abuna jazьlьnьz!

Abunaqa bytyn pocta şubelerande mektub taşьjьçьlarda jazьlmaq mymkyn.

Ƶarnalnьn jьllьqь 2 ryble 40 kapik.

Redaktorь: redaktorlьq hejeti,

Redaktorlьq hejeti azalarь:

Bekirova R., Çaferova M., Baqqal A.

г. Симферополь 1-я гостипография Лит Крымнаркомпроса № 2303 Заказ № 5237

Fijatь—20 kap. 2789

„QADЬNLЬQ
Sotsjalizm jolьnda"

ŻURNALЬ OK VKP(b) ORGANЬ—
„JANЬ DYNJA" NEŞRIJATЬ

„QADЬNLЬQ SOTSJALIZM JOLЬNDA!" Qьrьmda maxsus emekdar qadьnlьq edebijatь olaraq mejdanoqa kelgen ilk bolşevik żurnalьdьr.
Her işçi-kolxozçь qadьn, her bir aktif qadьn onьn oqujьçьsь ve jazьçьsь olmalьdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSJALIZM JOLЬNDA!" Işçi-kolxozçь qadьnlarnьn sijasij, umumij, texnikij bilgilerini artdьraçaq, onlaroqa öz fikir ve anlarьnь artdьrmaqa jardьm eteçek jaqьn bir arqadaşdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSJALIZM JOLЬNDA"

ŻURNALЬ AJDA BIR KERRE CЬQADЬR

ŻURNALOQA ABUNE JAZЬLUV QAJET QOLAJ

Her pocta şu'besinde, her gazeta ve mektyв pocta darqatьçьlarь tarafьndan żurnaloqa abune qabul olunur.

HER SELSAVET, KOLXOZ IDARESI, KOPERATIFLER ŻURNALNЬN DARQATЬLMASЬNA AMELIJ JARDЬM KӨSTERMEKNI BRÇ EDILMELILER.

ABUNE JAZЬLUV FIJATЬ:
Jьlьqь—2 r. 40 k. 6 ajlьqь—1 r. 20 k.,
3 ajlьqь—60 kap. nusxasь—20 kap.

Adres: Aqmesçid, pocta qutusь № 234. „QADЬNLЬQ SOTSIJALIZM JOLЬNDA" żurnalь idaresi.

K.-Stat.- HE
1-15
1932 N1-9